

משרד החינוך – وزارة التربية والتعليم
המזכירות הפדגוגית – السكرتارية التربوية
אשכול חברה ורוח - عنقود المجتمع والانسان
הפיקוח על הוראת האזרחות – التفتيش على تعليم المدنيات

מיזם חקר כמטלת הערכה באזרחות

במסגרת תכנית תמ"ר

הנחיות למורים

כתבו, ביצעו התאמה, ערכו והאירו :

רוחמה וילשטיין, תמיר לוי סבג

(תכנית מיזם החקר באזרחות במסגרת תמ"ר
מבוססת על תכנית המיזם של היחידה השלישית באזרחות
שנכתבה על ידי: אדן חנה, ורדה אשכנזי וחנה טיש, מרץ 2008)

כל הזכויות שמורות למשרד החינוך, לאגף לתוכניות לימודים

יולי 2016

תוכן עניינים

3	הצגת התכנית ותנאים להצטרפות.....
5 - 4	מבנה ההערכה של תכנית מיזם החקר
6	הקדמה.....
7	מבוא
8-9	מטרות המיזם באזרחות
10-12	מרכיבי מיזם החקר
13-16	המהלכים הנדרשים בתכנון המיזם כמטלת הערכה
17-18	מבנה העבודה - הנחיות לתלמידים
19	מבנה מבחן מפמ"ר מיזם חקר אזרחות – תכנית תמ"ר ...
20-24	המחונן -

הצגת התכנית:

תכנית לימודים באזרחות בהיקף של 2 יח"ל הממירה היבחנות בבחינת בגרות והגשת מטלת ביצוע. התכנית כוללת שני מרכיבים מרכזיים:

א. בשנה הראשונה - למידה של נושאים באזרחות על פי תכנית הלימודים באמצעות למידה מכוונת חקר ומיומנויות איתור וניתוח בעיות אזרחיות. הערכה באמצעות בחינת מפמ"ר, הכוללת היבחנות על נושאי לימוד עיוניים באזרחות מיומנויות חקר ומיומנויות של איתור וניתוח בעיות אזרחיות. הבחינה היא בחינה ארצית, במועד קיץ של בחינת הבגרות באזרחות בשנת הלימודים הראשונה.

ב. כתיבה בקבוצה של מיזם חקר בהיקף של 1 יח"ל

תנאים להצטרפות לתכנית:

מורים ובתי"ס שמבקשים להצטרף לתכנית יעמדו בכל התנאים הבסיסיים של הצטרפות לתכנית תמ"ר.

בתי הספר יקבלו אישור מראש של הפיקוח על האזרחות. בכל שנת לימודים ילמדו התלמידים 3 ש"ש לפחות (סה"כ 6 ש"ש לפחות במשך שנתיים) ביה"ס יתחייב לקבל הדרכה שוטפת וליווי לצורך הטמעת תכנית הלימודים המורים ישתתפו בהשתלמות ייעודית לתכנית

מבנה ההערכה של התכנית - שנה א :

נושאים		ע"פ מסמך הלימה תמ"ר	
מיומנויות וערכים		מיומנויות חקר ומיומנויות איתור וניתוח בעיות אזרחיות	
דרכי הערכה	מרכיב ראשון	איך?	מבחן מפמ"ר (פירוט בהמשך) הכולל נושאי לימוד שייקבעו מראש, מיומנויות חקר ומיומנויות איתור וניתוח בעיות אזרחיות
		מתי?	מועד בחינת הבגרות באזרחות באותה שנה
		משקל	30%
		מי?	המורה מעריך את הבחינות, שולח מדגם לאישור המדריכה/ה לקבלת אישור סופי לציונים
		איך?	הערכה פנימית של משימות חקר וביצוע באישור הפיקוח במהלך השנה
מרכיב שני	מתי?		
	משקל	20%	
	מי?	הערכה של המורה	

מבנה ההערכה של התכנית - שנה ב :

נושאים	בעיה אזרחית		
מיומנויות וערכים	מיומנויות חקר וביצוע + פרזנטציה		
מרכיב ראשון	איך?	תהליך ביצוע מיזם חקר ע"פ מחוון	
	מתי?	עד חודש לפני בחינת הבגרות	
	משקל	10% ציון אישי 10% ציון קבוצתי	
	מי?	המורה	
מרכיב שני	איך?	הערכה חיצונית של התהליך ושל העבודה לאחר מפגש עם התלמידים (ציון קבוצתי) סוף שנה ב'	
	מתי?		
	משקל	30%	
	מי?	מעריך חיצוני	

הקדמה

מסמך זה נועד להנחות אתכם המורים בעבודתכם עם התלמידים על מיזם החקר כמטלת הערכה המהווה יחידת לימוד שנייה במסגרת תכנית תמ"ר (תכנית הממירה את ההיבחנות לבגרות 2 יח"ל באזרחות).

המסמך שלהלן כולל: רציונל מיזם החקר, מטרות מיזם החקר, הנחיות מפורטות לביצוע הן למורה והן לתלמידים, דגם של מחוון.

מיזם החקר כולל רכיבים של מטלת הביצוע באזרחות כמטלת לימוד ורכיבים של עבודת החקר באזרחות, אולם מטרתו היא לבחון את יכולתו של התלמיד ליישם את הידע הנלמד באמצעות שימוש מושכל בכלים דמוקרטיים אזרחיים ופוליטיים שהתלמיד לומד ועושה בהם שימוש כדי לתת מענה הולם לבעיה האזרחית עימה הוא מתמודד.

הבחירה ביחידת מיזם החקר כמו הבחירה במטלת הביצוע או עבודת החקר כדגם ללמידה ובעקבותיה גם כדגם להערכה נובעת מהתפיסה שלמידה פעילה המערבת את הלומד בתהליך עצמו משיגה מטרות רבות ומשמעותיות יותר מאשר הגישה לפיה המורה "מעביר" חומר באמצעות הרצאה וכד'. באמצעות מעורבות התלמידים בהכנת מטלת הביצוע ו/או עבודת החקר אנו מכוונים להשיג מטרות רבות מתחום מקצוע האזרחות: לטפח את המעורבות האזרחית והרגישות החברתית של התלמידים ולעודד אותם לנקוט יוזמה כך שיהיו אזרחים פעילים ואחראיים המחויבים לקהילתם, חברתם ומדינתם; לטפח את יכולת התלמידים להסתגל לשינויים החלים בחברה דמוקרטית תוך בדיקה מעמיקה ואמינה, והפעלת שיקול דעת וביקורתיות על המתרחש בחברה זו ואת יכולתם לשאת באחריות אישית להחלטותיהם ומעשיהם.

השגת מטרות חשובות אלה תתאפשר תוך טיפוח ערכים, כישורים ומיומנויות של תלמידים בעלי הכוונה עצמית בלמידתם* לאורך שנות הלימוד במערכת החינוך:

- כשירויות קוגניטיביות כגון – פתרון בעיות, חשיבה ביקורתית, חקר, שיפוט והערכה.
- כשירויות מטה קוגניטיביות כגון – שימוש מושכל באסטרטגיות למידה, רפלקציה.
- מיומנויות של ניהול משאבים כגון – חיפוש מקורות, שימוש בכלי מחקר, ארגון זמן.
- כשירויות חברתיות כגון – ניהול שיח ודיון, עבודת צוות, קבלה ומתן משוב.
- איכויות אישיות כגון - נקיטת יוזמה, לקיחת אחריות, הנעה פנימית, אמונה ביכולת האישית.

באמצעות מיזם החקר כמטלת הערכה התלמידים מיישמים ומייצגים את הידע, ההבנה והתובנות שלהם בנושאים שנלמדו על פי תכנית הלימודים במקצוע האזרחות ואת הכישורים והמיומנויות שפיתחו בתהליך הלמידה.

*מבוסס על: מנוחה ברנבוים, צופיה יועד, שרה כ"ץ, הלנה קימרון, **בהבניה מתמדת**, משרד החינוך האגף לחינוך יסודי ואוניברסיטת תל אביב בית הספר לחינוך,

מבוא

מיזם החקר מהווה אחת מדרכי הלמידה והערכה המאפשרת לתלמיד להביא לידי ביטוי את יכולותיו כלומד ולהתבסס על ידיעותיו בתחום התוכן אותו למד. מיזם החקר כולל מהלך חקרני ותהליך של פתרון בעיה בה נדרש התלמיד לתהליך מחשבתי החל מהגדרת בעיה ראויה לחקירה ועד למתן פתרונות אפשריים לבעיה האזרחית אותה הגדיר וחקר, וביצוע תוצר.

הנחות היסוד ללמידה בגישת החקר:

- התלמידים מבנים במוחם את הידע בתהליך פעיל של העמקה בתוכן ובנתונים
- הלמידה ממוקדת בחיפוש תשובה לבעיה בעלת משמעות לתלמידים כשבמהלכה נדרשת חשיבה מסדר גבוה ויישום מיומנויות למידה.
- תהליך הלמידה בדרך החקר כולל ארבעה שלבים מרכזיים: זיהוי מצב המעורר בעיה או תופעות בעייתיות, הגדרת הבעיה, חיפוש פתרונות, מציאת הפתרון לבעיה (זוהר 2006).

תנאים המעודדים למידת חקר

- יצירת מצבים המאפשרים בחירה של נושאים ותכנים מתכנית הלימודים אותם מעוניינים התלמידים לחקור
- יצירת אקלים לימודי המעודד את התלמידים לשאלות שאלות, לספקנות, לתהיות, ליוזמות וכד'
- עיצוב סביבה עשירה במקורות מידע והכוונת התלמידים לשימוש במקורות מגוונים
- עידוד התלמידים לעבודת צוות
- עידוד התלמידים להעלות פתרונות מעשיים שונים לבעיה שהוגדרה ובחינתם מזוויות מבט שונות במסגרת דיון עם עמיתיהם
- יצירת תנאים ואווירה המעודדת תהליך מתמשך של למידה ללא קיצורי דרך

מטרות המיזם באזרחות

מיזם החקר כמטלת הערכה :

מטרת המיזם היא להעריך את יכולתם של התלמידים ביישום התכנים שלמדו תוך הפעלת מיומנויות חשיבה כמו: שאילת שאלות, תכנון, איתור וארגון מידע, עיבוד מידע ומיזוג, הסקת מסקנות, מיומנויות חקר בסיסיות, פתרון בעיות, קבלת החלטות ועוד. במהלך ביצוע המיזם התלמידים נדרשים להשתמש באסטרטגיות חשיבה כמו בניית טיעונים, ביקורתיות, יישום, ניתוח שיפוט והערכה

מיזם החקר הוא מטלה מורכבת המבוססת על איתור של בעיה אזרחית חברתית פוליטית, הגדרתה, חקירתה, הצגת הצעות לפתרונות הבעיה, פרזנטציה, וכן יישום אחד מהפתרונות המוצעים באמצעות כלים אזרחיים.

בתחילת המפגש עם מיזם החקר, התלמידים נדרשים לבחור, לנסח בעיה לחקר, לתכנן את מהלך עבודתם ולהפעיל שיקול דעת בבחירת התכנים המתאימים לעבודתם על פי הבעיה שניסחו. המשכה של עבודת התלמידים בחקירת הבעיה, התבוננות בבעיה מנקודות מבט שונות ובבחינת דרכי פתרון אפשריות לבעיה. בנוסף לאמור לעיל, מיזם החקר, הנעשה במסגרת קבוצתית, מזמן עבודה בצוות ומעודד את העמקת ההבנה באמצעות הדיון הקבוצתי וחשיפה למגוון דעות ונקודות מבט שונות על הבעיה הנחקרת ודרכי פתרונה.

הערכה באמצעות מיזם חקר דורשת מהתלמידים כישורי חשיבה ברמה גבוהה תוך יישום הנלמד על מקרה חדש. לאור זאת, ועל מנת שלא נכשיל את תלמידינו, חשוב לשלב לאורך כל שנות הלימוד, פעילויות לימודיות הכוללות כישורי חשיבה ומיומנויות חקר הנדרשים כדי להצליח לבצע את מיזם החקר וזאת במשולב עם התכנים הנלמדים. (הכישורים והמיומנויות מפורטים במסמך זה). בתהליך כזה התלמידים יפתחו בין השאר את הכישורים והמיומנויות להם ידרשו בעת פעולת הערכה באמצעות מיזם החקר יש לתכנן את ההוראה בכיתה כך שתפתח את יכולות התלמידים גם בתחום התכנים וגם בתחום הכישורים והמיומנויות הנדרשים על פי תכנית הלימודים ובהלימה לנדרש במטלת הביצוע.

מיזם החקר באזרחות, כמטלת הערכה בהיקף של יחידת לימוד, יבוצע במסגרת קבוצתית, המשלבת עבודה קבוצתית יחד עם עבודה אישית ייחודית של כל אחד מחברי הקבוצה.

מטרות מקצוע האזרחות

1. טיפוח נכונות לפעול למען מטרות אזרחיות וחברתיות הן לטובת הפרט והן לטובת הכלל מתוך הרגשת השתייכות – ערבות ומעורבות.
2. טיפוח נכונות לפעול ולהתנהג על פי הערכים המבטאים את אופייה של המדינה.
3. טיפוח סובלנות וכבוד כלפי השונה ופתרון אי-הסכמות ומתחים בדרכי שלום ונועם.
4. טיפוח האחריות בתהליך קבלת החלטות ובביצוע משימות אזרחיות וחברתיות.
5. טיפוח יכולת הערכה של המציאות הפוליטית בזיקה לערכיה של מדינת ישראל ונכונות להציע הצעות שיפור.
6. טיפוח עניין ומעורבות בחיים הפוליטיים והחברתיים במדינה/בקהילה/בבית הספר.

**מתוך מטרות המקצוע נגזרו מטרות מיזם החקר כמטלת הערכה במטרה
להעריך את יכולתו של התלמיד :**

- לבדוק היבטים שונים במציאות הפוליטית, החברתית והאזרחית , להעריכם ולנקוט עמדה לגביהם.
- להגיב על עוולות חברתיות ופגיעה בזכויות אדם בכלל וזכויותיהן של קבוצות חלשות ופגיעות בפרט ולגבש הצעות לתיקונים.
- להעריך את פעילותן של רשויות השלטון (המרכזי/הרשויות המקומיות/הקהילה/בית הספר): האם הן ממלאות את תפקידן ומחויבותן כלפי האזרחים ומקבלות אחריות במקרים של אי-סדרים וכישלונות.
- להכיר ולעשות שימוש בכלים שבאמצעותן ניתן לנהל מאבק אזרחי ופוליטי , על מנת לקדם ולפתור בעיות אזרחיות ופוליטיות
- להציע דרכי התמודדות עם אי-הסכמות ומתחים בחברה, ועם מחדלים ועוולות.

מאפייני מיזם החקר באזרחות:

- **מזמנת מעורבות אזרחית/חברתית** מציבה בעיות הדורשות פתרון מעשי לתיקון ליקויים חברתיים/אזרחיים ;
- **אותנטית** – מציגה בעיה מהעולם האמיתי ודורשת פתרון מעשי שניתן ליישום "בעולם האמיתי";
- **רלוונטית**- הנושא הנחקר הינו בעל משמעות ללומדים ואף מאתגר ;
- **משלבת חקר** של בעיה והצעה לפתרון מעשי לבעיה שהוגדרה ;
- **משלבת שימוש בכלים אזרחיים** ופוליטיים לפתרון בעיות
- **מתבצעת לאורך זמן** ;
- **מורכבת**- מזמנת מספר פתרונות אפשריים או דרכי התמודדות שונות לבעיה הנחקרת ;
- **אינטגרטיבית**- משלבת נושאים שונים מתחום האזרחות ועשויה לכלול היבטים נוספים מתחומים שונים ;

מרכיבי המיזם

במסגרת מיזם החקר יוערכו כישורים מיומנויות ואסטרטגיות החשיבה, החקר והביצוע הבאים :

1. איתור , זיהוי וניסוח הבעיה לחקירה

- הכרת המאפיינים של בעיה אזרחית חברתית ופוליטית
- זיהוי בעיה אזרחית
- שאילת שאלות לחילוץ הבעיה (שאלה פורייה) העונה על המאפיינים הבאים :
 - א. פתרונה תלוי במידע
 - ב. אין לה פתרון ידוע מראש
 - ג. יהיה לה יותר מפתרון אחד
 - ד. פתרונה מתבסס על אינטגרציה של מידע
 - ה. הבעיה אוטנטית עכשווית ורלוונטית מנקודת המבט של התלמיד החוקר אותה
- ניסוח הבעיה
- זיהוי וקישור מושגים מתחום האזרחות הקשורים בבעיה

2. סקירת ספרות

הסקירה מציגה את הבעיה תוך התייחסות למהות הבעיה , מאפייניה , נתונים על הבעיה, גורמים המעורבים בבעיה, הקשיים האזרחיים שהיא מעוררת , הדרכים שבהם זוכה הבעיה להתייחסות חברתית ואזרחית , הפתרונות הקיימים לבעיה , הצגת הבעיה באמצעות מושגים מתחום האזרחות , בחינת הבעיה לאור היותה של מדינת ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית , הצגת זכויות ועקרונות דמוקרטים רלוונטיים, הצגת חקיקה ופסיקה הקשורה בבעיה (אם יש)

3. בניית כלי חקר מתאים, הפעלתו ועיבוד הנתונים המתקבלים באמצעותו

קבלת החלטה לגבי כלי החקר הנדרש לשם איסוף נתונים בהתאם לבעיה

שהוגדרה

לחקירה

פיתוח הכלי (שאלון, ראיון, תצפית וכד') והפעלתו

ניתוח המידע (לדוגמה : ניתוח סטטיסטי, ניתוח תוכן)

ייצוג הנתונים באמצעות תיאור גרפי ו/או מילולי.

תיאור מילולי של עיקרי התוצאות מתחת לכל טבלת סיכום, גרף או תצלום,

המציגים את ממצאי החקר.

4 סיכום הממצאים והסקת מסקנות

- ניסוח המסקנות כטיעון המבוסס על המידע שנאסף בסקירת הספרות ולנתונים ולממצאים שהתקבלו בחלק המעשי.

5. בחינת אפשרויות שונות לפתרון הבעיה שנחקרה ובחירה מנומקת בפתרון מועדף.

- הצגה של שלושה פתרונות אפשריים כולל היתרון והחיסרון של כל פתרון
- הפתרונות יוצגו באמצעות כלים הקיימים בידי האזרחים בישראל ומאפשרים להם להיות מעורבים פוליטיים בניסיון לשנות החלטות ולעצב מדיניות אזרחית שתיתן פתרון לבעיה
- הצגה מנומקת של הפתרון המועדף לפתרון הבעיה מבין השלושה

7. ביצוע תוצר – ביצוע הפתרון המועדף

- התוצר מתאים לפתרון המועדף ובוצע ע"פ התכנון
- יש תיעוד של ביצוע התוצר
- סוגי תוצרים אפשריים :

סרטון ליו טיוב

ביום משפט לפני ציבור תלמידים / העברת שיעור בנושא

כתיבת נייר עמדה והגשתו

ניהול בימת דיון בפני תלמידים

הגשת עתירה לבג"ץ

הפקת עיתון שמציג את הבעיה ופתרונה והפצתו לקהל היעד

הוצאה לפועל של פרויקט חברתי הקשור בבעיה

ארגון הפגנה

פניה לחבר כנסת בעניין הגשת הצעת חוק לפתרון הבעיה והגשת טיוטה

להצעת חוק

כתיבת עצומה והגשתה לנבחר ציבור

כתיבת מאמר לעיתונות

אחר

8. כתיבה של העבודה להגשה

- כתיבה, עיצוב ועריכת העבודה בהתאם לכללים המקובלים ולהנחיות

9. עבודה בצוות והשתתפות פעילה בדיון

- לקיחת אחריות - כל חבר צוות מבצע את חלקו בעבודה הקבוצתית תוך השקעה מתאימה.
- השתתפות פעילה בדיון תוך ניסיון לשכנע בצדקת טענה נבחרת
- קבלת החלטות בצוות
- קבלת משוב וביקורת ויכולת ליישמה מחברי הקבוצה, מהמורה
- מתן משוב וביקורת בונה מנומקת ומבוססת לחברי הצוות השותפים לעבודה תוך מתן כבוד לכל חברי הצוות
- יכולת להעריך את עבודת הצוות ואת תרומתו הייחודית של כל אחד מחבריה בהתייחס לתרומתו של כל אחד במידע שתרים לקבוצה ותרומתו לתהליך התקדמות העבודה.

10. הצגת התוצר (פרזנטציה) בפני קהל יעד נבחר

- הצגת התוצר יכולה להיות בצורה יצירתית או עניינית, באמצעות מצגת / פוסטר לימודי / מיצג אומנותי / סרטון / המחזה / תאטרלית של האירוע ופתרונו והצגתו בפני קהל יעד מתאים / אחר
- כל חברי הקבוצה לוקחים חלק בהצגה
- ההצגה תכלול:
 - הצגת הבעיה בקצרה
 - הצגת הפתרונות ונימוקים לבחירת הפיתרון הנבחר
 - הצגת דרך ביצוע הפיתרון

11. כתיבת רפלקציה אישית – מטה קוגניציה ומטה אסטרטגיה

- הצגת היבטים שונים של התהליכים הקוגניטיביים שעירב במהלך כתיבת העבודה (תהליך החשיבה עצמו הוא מושא ההתבוננות והניתוח).
- המללה של ההתבוננות במאפיינים כלליים של אסטרטגיות חשיבה, כגון: היכולת לבצע הכללות ולהגדיר חוקיות בהקשר לאסטרטגיות חשיבה והיכולת להסביר מתי, למה וכיצד להשתמש בהן. (ע"פ עדי בן דוד - חשיבה מסדר גבוה בהוראה ובלמידה, האוניברסיטה העברית בירושלים)

המהלכים הנדרשים בתכנון מטלת ביצוע כמטלת הערכה

המהלכים הנדרשים מהמורים (רצוי לעבוד בצוות מורים):

שלב א

1. סיוע לתלמידים באיתור בעיה אזורחית אותה יחקרו .
2. הגדרת מטרות המיזם ומיפוי הידע הנדרש לביצוע המטלה על פי מטרות תכנית הלימודים בתחום התוכן והמיומנויות
3. ניסוח הדרישות האופרטיביות בתחום התוכן ובתחום המיומנויות המצופות מן התלמידים במהלך ביצוע המיזם.
4. ניסוח דרישות המחווון שעל פיו יעבדו התלמידים

שלב ב

המהלכים הנדרשים מהמורים בעבודה עם התלמידים

1. הסבר ודיון על מטרות המיזם ומאפייניו, כולל הבהרת המהלכים הנדרשים מהתלמידים לביצוע המיזם
2. הסבר ודיון בכיתה על הקריטריונים והממדים לפיהם נבנה המחווון להערכת התהליך והתוצר הנדרשים בעבודה על המיזם וכן מבנה הצינון.
3. ליווי ומעקב אחר עבודת קבוצות התלמידים לאורך ביצוע המיזם ובפרט בצמתים מרכזיים. יש להקפיד על הלימה בין הבעיה שניסחו התלמידים לבין כלי החקר שבחרו לבין המסקנות והפתרון המעשי שהתלמידים מציעים כמענה לבעיה שניסחו(במסגרת **קבוצתית**).
4. מומלץ לקיים דיאלוג רפלקטיבי כתוב עם התלמידים באמצעות יומן אישי לתיעוד הלמידה. (המורה יקרא את יומן תיעוד הלמידה ויגיב עליו בכתב לאורך שלבי העבודה של התלמידים בצמתים המפורטים להלן).

5. קביעת נהלים אדמיניסטרטיביים לארגון העבודה במהלך הזמן שהוקצב לביצוע המיזם, כמו :

- **קביעת מסגרת העבודה** : קבוצתית(3 תלמידים).
- **המשאבים הנדרשים לביצוע המיזם** : שימוש במקורות מידע וזמינותם, שימוש בכלי חקר אחד וכד';
- **זמן ומקום** : משך ביצוע העבודה, מקום ביצוע המיזם ;
- **היקף המיזם** – 15-20 עמודים + תוצר
- **קביעת צמתי מפגש** (לפחות 5 מפגשים) של המורה עם קבוצות התלמידים ואישור המורה את נושא העבודה והבעיה שבחרו התלמידים, וכלי הבדיקה.
- **אישור תכנון העבודה ומהלכה** הכולל: ביבליוגרפיה, כלי החקר שנבחר, תכנית עבודה של הקבוצה.
- **מעקב ועזרה לתלמידים**
- **דיון עם המורה** לשם הערכה של הפתרון והתוצר המוצע - תכנון היצוגי תוצרי העבודה.

6. **הערכה על פי מחוון** שיתייחס הן לתהליך ביצוע המטלה והן לתוצריה. ההערכה המסכמת תכלול גם התייחסות לרפלקציה של התלמידים (מטה אסטרטגיה ומטה קוגניציה).

המהלכים הנדרשים מהתלמידים:

- תכנון מערך הפעולות בהלימה להנחיות המיזם והצגתם בפני המורה לקבלת אישור (כולל לוח זמנים לביצוע המשימות וחלוקת תפקידים במסגרת העבודה הקבוצתית וכן לוח זמנים למפגשים עם המורה בצמתים מרכזיים של מהלך העבודה).
- איתור מידע וזיהוי בעיה אזרחית ממקורות שונים (מאמרים, עיתונות, ספרות מקצועית, דו"חות, פרוטוקולים ...) , שאילת שאלות בחירת הנושא על ידי הקבוצה, ניסוח בעיה ספציפית הנגזרת מהבעיה הכללית המוצגת במקורות המידע. הצגת הבעיה בפני המורה לשם אישורה
- סקירת ספרות - איסוף ארגון עיבוד ומיזוג מידע :
איתור סה"כ 5 – 6 מקורות מידע מגוונים רלוונטיים לבעיה, אמינים ועדכניים בהם גם החקיקה והפסיקה (במידה ויש).
עיבוד המידע מהמקורות, ניתוח טיעונים המובאים במקורות והסקת מסקנות מהמידע לצורך העמקה

והבנת הבעיה.

- שאילת שאלות אפשריות העולות מעיבוד המידע
- תכנון מהלך החקר ובחירה מנומקת של כלי חקר אחד ובנייתו בזיקה לבעיה ולמקורות שנסקרו כמו: שאלון, ראיון, ניתוח מסמכים.
- שאלון: 30 – 40 נשאלים, 12-20 שאלות לשאלון.
- ראיון: 3 ראיונות עם אנשים נבחרים בהתאם לבעיה. בחירת המרואיינים תתייחס לבעיה מנקודות מבט מגוונות. המרואיינים מוסיפים מידע שלא ניתן להשיגו בדרכים אחרות
- ניתוח מסמכים: על פי 5 קריטריונים לפחות שהוגדרו על ידי חברי הקבוצה למשל (נתונים על הבעיה, מדיניות, דרכי טיפול, חקיקה, פסיקה, אכיפה...)
- איסוף הנתונים עיבוד הנתונים וניתוחם.
- הצגת הממצאים שנאספו ובדיקת ההלימה בין הממצאים לבין הבעיה שניסחו.
- דיון בממצאים והסקת מסקנות מבוססות ומנומקות תוך שימוש באסטרטגיה של בניית טיעון.
- העלאת 2 - 3 הצעות לפתרון מעשי או דרכי התמודדות עם הבעיה, בחינתם, הערכתם ובחירה מנומקת של הפתרון המעשי המועדף או דרך ההתמודדות המועדפת. (הנימוק כולל הגנה על הפתרון שנבחר).
- הכנת תוצר - ביצוע הפיתרון בפועל.
- פרזנטציה: הצגת התוצר בפני הכיתה, הכוללת את הצגת הבעיה שנחקרה והפתרון המעשי שנבחר בצורה משכנעת ועל בסיס הטיעונים שהתלמידים בנו. הבהרת הקשר של התוצר לבעיה הנחקרת ולפתרונה
- כתיבה רפלקטיבית של תהליך העבודה
- מטה אסטרטגיה – המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים למיומנויות החקר – אסטרטגיות החשיבה בהם השתמש התלמיד במהלך כתיבת העבודה.
- מטה קוגניציה – המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים לתהליכי העבודה בכלל. (התהליך הלימודי/התהליך האישי/ההיבט הערכי-חברתי)
- בדרך חשיבה וכתובה זו התלמיד מציג את אסטרטגיות הלמידה לפיהם פעל, את נקודות התורפה
- בלמידה שלו ואת המהלכים שהובילו אותו להבנות ולהצלחות במהלך הלמידה.
- הגשת העבודה הכתובה, העבודה הכתובה הינה פרי עבודה משותפת של כל אחד מחברי הקבוצה.

הקריטריונים להערכה כוללים את הצגת הבעיה, סקירת הספרות, בניית כלי החקר, הצגת הנתונים שנאספו וניתוחם, הצעות לפתרונות ובחירת הפתרון הרצוי, תיעוד לביצוע התוצר, תהליך העבודה בקבוצה ועבודת הצוות, התרומה האישית של התלמיד לקבוצה, רפלקציה אישית, פרזנטציה והצגת העבודה הכתובה.

מבנה העבודה – הנחיות לתלמידים

להלן מבנה העבודה הכתובה שתוגש על ידי הקבוצה בתום העבודה על מיזם (היקף 15-20 עמודים) :

1. דף שער (היקף עמוד 1)
2. תוכן עניינים (היקף עמוד 1)
3. מבוא – תיאור כללי של הבעיה הנחקרת (היקף 1-2 עמודים)
4. סקירת ספרות תיאורטית – היקף 4-7 עמודים
5. בדיקה מעשית - הצגה ממוקדת של הבעיה לחקירה, תיאור הנחקרים, תכנון כלי המחקר ומהלך החקר (היקף 1-2 עמודים)
6. הצגת הממצאים (היקף 3-4 עמודים)
7. דיון, מסקנות ופתרונות אפשריים (היקף 2-3 עמודים)
8. הצגת התוצר ודרכי ביצועו
9. רפלקציה אישית : מטה קוגניציה ומטה אסטרטגיה (חצי עמוד עד עמוד לכל תלמיד)
10. רשימה ביבליוגרפית (היקף עמוד)
11. נספחים : א. טופס ריק של כלי החקר
ב. מחוון

מבנה העבודה – המשך

להלן פירוט כל אחד מהמרכיבים של העבודה הכתובה:

1. עמוד שער

* בדף השער יש לכלול: נושא העבודה, שמות הכותבים, שם בית-הספר, שם המנחה, תאריך ההגשה.

2. תוכן העניינים

פירוט ראשי הפרקים לפי סדר הופעתם בעבודה ומספרי עמודים.

3. מבוא

מטרת המבוא להציג בפני הקורא את עיקרי העבודה; במבוא יש להציג את הבעיה שהקבוצה בחרה לחקור, את הקשר שלה למקצוע האזרחות את מבנה העבודה ואת דרך בדיקתה.
הצגת 3 מושגים מתחום האזרחות הקשורים בבעיה לכל מושג זיהוי, הצגה, והסבר

4. סקירת ספרות

* בסקירת הספרות יש להתבסס לפחות על 5 - 6 מקורות מגוונים עדכניים הסוקרים את הנושא מהיבטים שונים לצורך הבנת מורכבות הבעיה
* הסקירה תכלול את הצגת הבעיה מהיבטים שונים:
מהות הבעיה, מאפייניה, נתונים על הבעיה, גורמים המעורבים בבעיה, הקשיים האזרחיים שהיא מעוררת, הדרכים שבהם זוכה הבעיה להתייחסות חברתית פוליטית, הפתרונות הקיימים לבעיה, הצגת הבעיה באמצעות מושגים מתחום האזרחות, בחינת הבעיה לאור היותה של מדינת ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית, הצגת זכויות ועקרונות דמוקרטים רלוונטים, הצגת חקיקה ופסיקה הקשורה בבעיה (אם יש), רשויות אחראיות וכו'

5 חקר הבעיה

* הצגה ותיאור האוכלוסייה / המשתתפים במחקר

- כמה נבדקים השתתפו במחקר?
 - כיצד נבחרו המשתתפים?
 - מיהם המשתתפים ומה מאפיין אותם? את המשתתפים יש לתאר באמצעות משתנים דמוגרפיים כלליים: שייכות מוסדית (אם יש כזו), מין וגיל. משתנים דמוגרפיים נוספים מתוארים אך ורק אם הם רלוונטיים להערכת המחקר.
- * הצגת כלי החקר: יש להציג את הכלי שבאמצעותו נעשה איסוף הנתונים ולנמק מדוע נבחר כלי זה ודרך זו לאיסוף הנתונים (שאלון, ריאיון, ניתוח מסמכים. נדרש להיעזר בכלי חקר אחד). יש לצרף לעבודה בנספחים טופס ריק של כלי החקר.

6. הצגת הממצאים

יש להציג את הממצאים באופן חזותי ומילולי, ניתן לצרף לוחות וגרפים מסכמים.

7. דיון, מסקנות ופתרונות אזרחיים אפשריים

ניתוח הממצאים.

הסבר לגבי הפתרונות האפשריים הנובעים מניתוח הממצאים.

בחירת הפתרון האזרחי המועדף והנמקה המפרטת מדוע הפתרון הנבחר עדיף על פני הפתרונות האחרים.

8. ביצוע תוצר – ביצוע של הפיתרון המועדף

- התוצר מתאים לפתרון המועדף ובוצע ע"פ התכנון
- יש תיעוד של ביצוע התוצר

9. הצגת התוצר

בהצגת התוצר יוצגו בתמציתיות – הבעיה שנחקרה, דרך הבדיקה, המסקנות והפתרון הרצוי בצורה משכנעת.

יש לממש את הפיתרון שנבחר

10. רפלקציה אישית של התלמיד על עבודתו במיזם

הרפלקציה תכתב בשתי רמות שונות :

מטה אסטרטגיה – המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים למיומנויות החקר – אסטרטגיות החשיבה בהם השתמש התלמיד במהלך כתיבת העבודה.
מטה קוגניציה – המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים לתהליכי העבודה בכלל התהליך הלימודי/התהליך האישי/ההיבט הערכי-חברתי

11. ביבליוגרפיה*

רשימה ביבליוגרפית על פי סדר הא"ב - שם משפחה של המחבר.

רישום ספרים :

שם הסופר/עורך (שם משפחה, שם פרטי), (שנה), **שם הספר**, שם ההוצאה, מקום ההוצאה, מספרי העמודים או הפרקים בהם נעזרו חברי הקבוצה.

כתבי עת :

שם הכותב (שם משפחה, שם פרטי), שנת הפרסום, "שם המאמר, בתוך : **שם כתב העת**, הכרך, מספרי העמודים.

עיתון :

שם הכותב (שם משפחה, שם פרטי), "שם המאמר", בתוך : **שם העיתון**, יום ההופעה, מספר העמוד.
*כאשר יש התייחסות למקורות אינטרנט יירשם שם האתר והתאריך בו נשלף המידע.

12.נספחים

הצגת טופס ריק של כלי החקר (שאלון, ראיון). רצוי להביא לוח ובו ריכוז התשובות של כל הנחקרים לכל השאלות. ניתן להציג לוחות, מאמרים, תמונות, תרשימים ועוד.

מבנה מבחן מפמ"ר מיזם חקר אזרחות – תכנית תמ"ר

מבחן המפמ"ר המסכם באזרחות יערך בסיום השנה הראשונה במועד בחינת הבגרות באזרחות. להלן פירוט מבנה מבחן המפמ"ר באזרחות:

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה:

בשאלון שני חלקים - חלק המתייחס לנושאי הלימוד (פרקים 1-2) וחלק העוסק במיומנויות ואסטרטגיות חשיבה וחקר (פרק 3-4).

חלק א – תכנים :

פרק ראשון - (10x1) - 10 נקודות

שאלות אירוע 2 צדדים - בחירה שאלה 1 מתוך 2 שאלות אירוע

פרק שני - (9x3) + (13x1) - 40 נקודות -

בחירה 3 שאלות מתוך 5 שאלות ידע פשוט ושאלה 1 מורכבת מתוך 2 שאלות

חלק ב – שאלון מתודולוגיה מיומנויות ואסטרטגיות חשיבה :

פרק שלישי - (10x1) - 10 נקודות

שאלת חובה אחת - שאלת עמדה

שאלה בה נדרש התלמיד להציג את עמדתו בדרך של כתיבת טיעון

פרק רביעי - (10x4) - 40 נקודות

בחירה 4 שאלות מתוך 5

הפרק יכלול שאלות על מספר מיומנויות מתוך הרשימה הבאה (מידי שנה נודיע מראש אילו מיומנויות תיכללנה בבחינה) :

זיהוי ואיתור בעיה אזרחית

ניסוח בעיה אזרחית

הצגת פתרונות אזרחים לפתרון בעיות אזרחיות

קריאת נתונים (תרשימים/ טבלאות)

מתן הסבר לטבלאות ותרשימים

כתיבת טיעון

הסקת מסקנות

רישום מקורות מידע על פי כללי המחקר המדעי

שאלת שאלות

הצגת מאפיינים של כלי מחקר : ראיון / שאלון / תצפית

סה"כ - 100 נקודות

חומר עזר מותר בשימוש : אין

המחווון למיזם החקר

המורים נדרשים להוסיף לממדים שבמחווון את הידע המצופה בתחום התוכן, הנגזר מהנושאים

הנחקרים במטלה.

ממדים	קריטריונים הנגזרים ממטרות מסמך זה	רמה נמוכה (57%-)	רמה בינונית (75% - 58%)	רמה גבוהה (76% - 100%)
הצגת הבעיה 10%	<ul style="list-style-type: none"> הבעיה היא אזרחית, ממוקדת ובהירה הבעיה עכשווית ואותנטית הבעיה מזמנת פתרון מעשי המבטא מעורבות אזרחית-חברתית הוצגו ההיבטים האזרחיים המרכזיים של הבעיה הוצגו כל המושגים הרלבנטיים מתחום האזרחות נעשה שימוש נכון במושגים מתחום האזרחות הצגה של דרך החקר 	<ul style="list-style-type: none"> אינה מנוסחת בצורה בהירה נעשה שימוש מועט במושגים הנדרשים מתחום לימודי האזרחות אינה עכשווית ואותנטית ניסוחה אינו מזמן פתרון מעשי מעורבות אזרחית-חברתית. 	<ul style="list-style-type: none"> מנוסחת בצורה בהירה אל לא ממוקדת. נעשה שימוש במושגים הנדרשים מתחום לימודי האזרחות אותנטית ועכשווית ניסוחה מוביל לפתרון אחד בלבד אינה מזמנת פתרון מעשי המבטא מעורבות אזרחית-חברתית 	<ul style="list-style-type: none"> מנוסחת בצורה בהירה וממוקדת הוצגו ההיבטים האזרחיים המרכזיים של הבעיה נעשה שימוש נכון במושגים הנדרשים מתחום לימודי האזרחות. אותנטית ועכשווית מזמנת פתרון מעשי המבטא מעורבות אזרחית – חברתית.
סקירת ספרות 10%	<ul style="list-style-type: none"> אותרו לפחות 5 מקורות מגוונים רלבנטיים עדכניים, אמינים המתייחסים לכל ההיבטים של הבעיה לפחות מקור אחד הוא החוק / תקנה רלבנטית ומקור אחד מתייחס לרשות/ הגוף האחראיים על הטיפול בבעיה או התייחסות לפסיקה בנושא המקורות מצוינים בעבודה על פי הכללים הנהוגים (איזכורים ורשימה ביבליוגרפית) הסקירה תכלול מקורות שמקיפים את כל ההיבטים של הבעיה הסקירה תחולק לתתי פרקים באופן שתשקף 	<ul style="list-style-type: none"> נעשה שימוש במקור אחד בלבד. צוין המקור המקור תורם מידע חלקי הקשור בבעיה לא זוהו הרעיונות המרכזיים המובאים במקור המידע 	<ul style="list-style-type: none"> נעשה שימוש בשני מקורות מידע עדכניים, אמינים ורלוונטיים; המקורות תורמים להבהרת חלק הבעיה אך לא על כל היבטיה. המידע שגובד מהמקורות מעיד על הבנת חלקית של הסוגיה. זוהו הרעיונות המרכזיים וציינו המקורות עליהם מבוסס המידע. 	<ul style="list-style-type: none"> נעשה שימוש ב 4 - 6 מקורות עדכניים, אמינים ורלוונטיים. המידע שגובד מהמקורות תורם להבהרת הבעיה על היבטיה השונים ומעיד על הבנת התלמיד את הסוגיה. צוינו המקורות עליהם מבוסס העיבוד. זוהו הרעיונות המרכזיים ומושגי המפתח המופיעים במקורות המידע

ממדים	קריטריונים הנגזרים ממטרות מסמך זה	רמה נמוכה (57%-)	רמה בינונית (75% - 58%)	רמה גבוהה (76% - 100%)
	<ul style="list-style-type: none"> ראיה נרחבת וכוללת של הבעיה על היבטיה השונים המקורות מסוכמים בצורה תמציתית ומעובדים בהתאם לבעיה הנחקרת ולא אוסף של סיכומים בתחילת הסקירה יוצג מבנה הסקירה ובסיום הסקירה יוצג סיכום קצר של החלק התיאורטי שיציג את עיקרי הדברים שעלו בסקירה 			
<ul style="list-style-type: none"> בניית כלי החקר הממצאים ניתוח הממצאים ועיבודם 30% לפי הפירוט: 10% - בחירה ובנייה של כלי החקר 5% - הצגת הממצאים 15% - ניתוח הממצאים והסקת מסקנות מהם! 	<ul style="list-style-type: none"> הצגה מנומקת של כלי החקר ודרך השימוש בו, באופן המצדיק את השימוש דווקא בכלי זה. הנשאלים/מרואי ינים שנבחרו אכן מתאימים לסוגיה הנחקרת. השאלות/ההיגדי ם בכלי החקר מתייחסים לכל ההיבטים האזרחיים של הבעיה (עקרונות דמוקרטיי/ זכויות/ מאפיינים יהודיים של המדינה וכו') ומנוסחים בהלימה לבעיה שנוסחה ולסקירת הספרות. השאלון/ראיו ן סיפקו נתונים הנדרשים לבעיה שבה עוסקים ומתווים דרך לפתרון הבעיה. (הגורמים האחרים, הצעות לפתרונות וכו') הממצאים (הנתונים שהתקבלו) 	<ul style="list-style-type: none"> כלי החקר הנבחר מקדם באופן חלקי את בחינת הבעיה. לא הובא נימוק לבחירת הכלי. הנשאלים/המרואי ינים מתאימים בחלקם לבעיה הנחקרת. חלק מהשאלות/ היגדים בכלי החקר מנוסחים באופן ברור ובהיר ובהלימה לבעיה ואין הלימה לסקירת הספרות. השאלות/היגדים בחלקם הקטן כיוונו את הנשאל/מרואיין להתייחס לבעיה הנחקרת. השאלון/ראיון סיפק באופן חלקי נתונים הנדרשים להבנת הבעיה שבה עוסקים ואין תרומה להתוויית דרך לפתרון הבעיה. הצגת הממצאים לא שלמה (לא הוצגו כל הממצאים). הממצאים שהוצגו לא הוצגו בצורה בהירה. 	<ul style="list-style-type: none"> כלי החקר הנבחר מתאים לבדיקת הבעיה. הובא נימוק משכנע לבחירת כלי החקר הנשאלים/המרואי ינים מתאימים לבעיה הנחקרת. השאלות/ההיגדים בכלי החקר מנוסחים באופן ברור ובהיר בהלימה לבעיה שנוסחה ולסקירת הספרות. השאלות/היגדים כיוונו את הנשאל/מרואיין להתייחס לבעיה הנחקרת. השאלון/ראיון סיפק רק באופן חלקי נתונים הנדרשים להבנת הבעיה שבה עוסקים ואין תרומה להתוויית דרך לפתרון הבעיה. הממצאים הוצגו בבהירות: חזותית או מילולית הוצג ניתוח של הממצאים והוסקו מסקנות מבוססות ומשכנעות התורמות להבנת הסוגיה ותורמות להתוויית דרך לפתרון. 	<ul style="list-style-type: none"> כלי החקר הנבחר מתאים לבדיקת הבעיה. הובא נימוק משכנע לבחירת כלי החקר הנשאלים/המרואי ינים מתאימים לבעיה הנחקרת. השאלות/ההיגדים בכלי החקר מנוסחים באופן ברור ובהיר בהלימה לבעיה שנוסחה ולסקירת הספרות. השאלות/היגדים כיוונו את הנשאל/מרואיין להתייחס לבעיה הנחקרת. השאלון/ראיון סיפק נתונים הנדרשים לבעיה שבה עוסקים ומתווים דרך לפתרון הבעיה. הממצאים הוצגו בבהירות: חזותית או מילולית הוצג ניתוח ממצאים אך אין הסקת מסקנות.

ממדים	קריטריונים הנגזרים ממטרות מסמך זה	רמה נמוכה (57%-)	רמה בינונית (75% - 58%)	רמה גבוהה (76% - 100%)
	<p>מוצגים באופן גולמי בנספחים.</p> <p>• הממצאים מעובדים בבהירות: - בשאלון: הממצאים המעובדים מוצגים באופן גרפי וגם מילולי (אין להציג כל שאלה בנפרד, אלא לקבץ את השאלות לפי קטגוריות) ההסבר המילולי של הממצאים מתייחס לעיקרי הממצאים ואינו חזרה על המוצג בגרף - בראיונות: תמליל הראיונות יופיע בנספח, ועיבוד הראיונות לפי תמות הוא הצגת הממצאים.</p> <p>- הסקת מסקנות: מתייחסת הן לנאמר בסקירת הספרות והן לממצאים מהחלק המעשי של העבודה</p> <p>• הסקת מסקנות מבוססות ומוצגות בצורה משכנעת ה ותורמות להתוויית דרך לפתרון</p>	<ul style="list-style-type: none"> אין ניתוח של הממצאים ואין הסקת מסקנות. 		
<p>הצעות לפתרון מעשי/התמודדות עם הבעיה (שתי חלופות) ובחירת הפתרון המועדף והצגתו בתוצר</p> <p>15% על פי פירוט 10% - שתי הצעות לפתרון. 5% - בחירה מנומקת של הפתרון המועדף</p>	<ul style="list-style-type: none"> הצגת לפחות שני פתרונות מעשיים הנותנים מענה לבעיה המבוססים על המסקנות. הנמקת כל אחד מהפתרונות: יתרונות וחסרונות. בחירת הפתרון המועדף והנמקת הבחירה. הפיתרון לבעיה הוא פתרון אזרחי פוליטי 	<ul style="list-style-type: none"> מתוך שתי ההצעות לפתרון שהתלמיד הציע, רק הצעה אחת מתבססת על מסקנות החקר וגם הצעה זו נותנת מענה חלקי לבעיה. ההצעה לפתרון אינה מנומקת הפתרון המועדף מוצג בדרך ייצוג לא משכנעת וללא הנמקה. 	<ul style="list-style-type: none"> ההצעות לפתרון נותנות מענה לבעיה שנוסחה אך לא מובא נימוק והסבר לקשר בין הפתרון לבין הבעיה שנחקרה חסרה התייחסות ליתרונות של הפתרון המועדף על פני הפתרון האחר. התלמיד בחר בדרך ייצוג מתאימה להצגת הפתרון אולם הנאמר בה אינו כולל נימוקים משכנעים לדרך הפתרון שנבחרה. 	<ul style="list-style-type: none"> ההצעות לפתרון נותנות מענה מעשי לבעיה שנוסחה ומתבססות על מסקנות המחקר. מוצגים היתרונות של הפתרון המועדף על פני הפתרון האחר וכוללים הסברים על היתרונות והחסרונות של כל פתרון. התלמיד נקט בפעולות הבודקות שאכן ניתן ליישם את הפתרון. הפתרון מוצג בייצוג מתאים ומשכנע

ממדים	קריטריונים הנגזרים ממטרות מסמך זה	רמה נמוכה (57%-)	רמה בינונית (75% - 58%)	רמה גבוהה (76% - 100%)
15% תוצר – ביצוע של אחד הפתרונות שהוצעו	<ul style="list-style-type: none"> • דרך הביצוע היא המתאימה ביותר – ממצה את הפוטנציאל לפתרון (15%) • הצגה מנומקת של הדרך שנבחרה למימוש הפתרון לבעיה • התוצר מבטא את הפתרון המעשי לבעיה בצורה ברורה ומשכנעת 	<ul style="list-style-type: none"> • התלמידים לא הציגו פתרון מעשי שניתן לביצוע 	<ul style="list-style-type: none"> • התלמידים הציגו הצעה מעשית לפתרון אך לא יישמו אותה במלואה 	הפתרון בוצע ותועד
פרזנטציה אישית וקבוצתית 10%	<ul style="list-style-type: none"> • עמידה בלוח זמנים. • כל תלמיד מציג במפגש את חלקו בהתאם לתפקידו בקבוצה ומתייחס לתהליכים מטה אסטרטגיים ומטה קוגניטיביים שעבר. • הקבוצה מציגה את מהלך העבודה שעברו ומתייחסת לתהליכים מטה אסטרטגיים ומטה קוגניטיביים שעברו 	<ul style="list-style-type: none"> • לא עמדו בלוח זמנים • לא באו מוכנים לפגישה. 	<ul style="list-style-type: none"> • עמדו בלוח זמנים. • כל אחד הכין את חלקו לקראת המפגש בהתאם לתפקידו בקבוצה באופן חלקי בלבד. אין התייחסות לתהליכים מטה אסטרטגיים ומטה קוגניטיביים • הציגו את מהלך העבודה שעברו באופן חלקי בלבד (אין התייחסות לתהליכים מטה אסטרטגיים ומטה קוגניטיביים) 	<ul style="list-style-type: none"> • הקבוצה עמדה בלוח זמנים. • התלמיד מציג את חלקו במפגש בהתאם לתפקידו בקבוצה, ומתייחס לתהליכים מטה אסטרטגיים ומטה קוגניטיביים • הקבוצה מציגה בפירוט את מהלך העבודה שעברה
רפלקציה אישית 5%	<p>מטה אסטרטגיה – המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים למיומנויות החקר – אסטרטגיות החשיבה והחקר בהם השתמש התלמיד במהלך כתיבת העבודה. מטה קוגניציה –</p>	<ul style="list-style-type: none"> • התלמיד כתב רפלקציה שאינה משקפת הצגה של מטה אסטרטגיה ומטה קוגניציה של עבודתו 	<ul style="list-style-type: none"> • התלמיד כתב רפלקציה המשקפת את תהליך עבודתו ברמת המטה קוגניציה ולא את המטה אסטרטגיה או ההיפך 	<ul style="list-style-type: none"> • התלמיד כתב רפלקציה המשקפת את תהליך עבודתו ברמת המטה קוגניציה והמטה אסטרטגיה בצורה מיטבית

ממדים	קריטריונים הנגזרים ממטרות מסמך זה	רמה נמוכה (57%-)	רמה בינונית (75% - 58%)	רמה גבוהה (76% - 100%)
	<ul style="list-style-type: none"> המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים לתהליכי העבודה בכלל. (התהליך הלימודי/התהליך האישי/ההיבט הערכי-חברתי) 			
הצגת העבודה 5%	<ul style="list-style-type: none"> מבנה העבודה בהירות הכתוב 	<ul style="list-style-type: none"> העבודה כתובה בצורה רשלנית. העבודה מוצגת בצורה רשלנית חסרים בה חלקים מתוך אלה שהתלמידים נדרשו להגיש 	<ul style="list-style-type: none"> חסרים בעבודה חלק מהפרקים הנדרשים או: העבודה כתובה בצורה רשלנית או בצורה לא אסתטית 	<ul style="list-style-type: none"> העבודה כתובה בהתאם לכל הדרישות מבחינת המבנה העבודה מנוסחת בצורה בהירה ומוצגת בצורה אסתטית